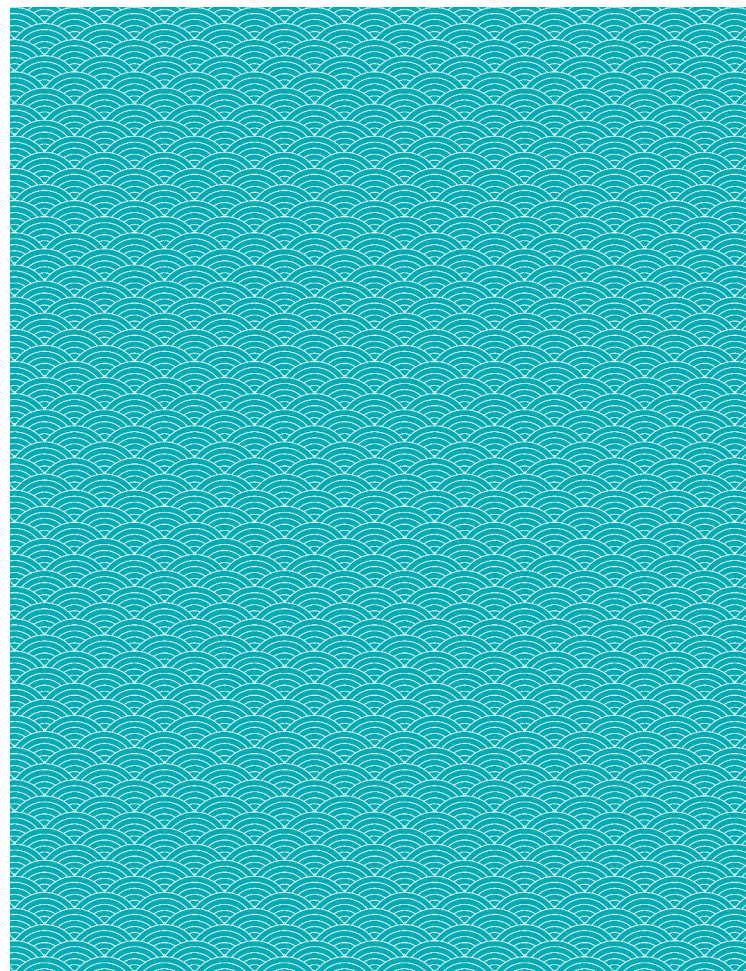

A DUNÁNÁL

FELVÉTELI HIRDETMÉNY

A BME Építőművészeti Doktori Iskola szervezett DLA-képzésének
2014/15-ös tanévére

További információ a Doktori Iskola titkárságán (Középülettervezési Tanszék titkársága, Karner Anikó), a DLA iskola (www.dla.bme.hu) és az Országos Doktori Tanács (http://www.doktori.hu/index.php?menuid=191&di_ID=19) honlapján, illetve a Doktori Iskola titkárainál (Szabó Levente: szabo.l@kozep.bme.hu és Nagy Márton: nagy.marton@lako.bme.hu).

A BME Építőművészeti Doktori Iskola a 3 éves doktori képzés első két évében működő, a tervezés-kutatás szoros kapcsolatán alapuló tematikus programot hirdet. A 2014–2015 tematikus tanév témája:

„A Dunánál”

A főváros és a folyó kapcsolata régóta foglalkoztat városlakókat és építészeket egyaránt. Budapest belső kerületeit a rakpartok elvágják a folyótól, és bár a peremterületeken az elszigeteltség gyengül, a kapcsolat néhány kivételtől eltekintve mégsem jön létre. A Duna hol szoros kapcsolatba kerül a várossal, hol csak egy-egy kisebb terület identitását határozza meg, mégis lényegi eleme lehet az egyes akcióterületek fejlesztésének. Az Építőművészeti Doktori Iskola az általános, egy tematikus évre vonatkozó mottóhoz négy altémát hirdet meg, amelyeknek megfelelően négy tematikus alkotócsoport dolgozik majd a két félév során. A jelentkezőknek valamely tanszéken témavezetőt kell választaniuk egyéni kutatási programjukhoz, majd vele egyetértésben meg kell jelölniük, hogy az első tematikus évben mely csoportos témához szeretnének kapcsolódni. Az egyes csoportok a tanév elején kiegészülnek a jelenleg másodéves doktorandusz hallgatókkal is (további 2-3 fő). Az így megalakuló munkacsoportok két szemeszteren keresztül közösen dolgoznak. Az egyes doktoranduszok egyéni kutatási témái szabadon választhatók, célszerűen minél szorosabb kapcsolatban a csoportos projekt témájával.

A doktori képzésre való **felvétel általános feltételei** a BME Doktori és Habilitációs Szabályzat (8. fejezet, 13. §(2)) szerint:

- a) sikeres záróvizsgával befejezett egyetemi tanulmányokat tanúsító, legalább jó minősítésű, 2013. szeptember 1. előtt megszerzett egyetemi oklevél, illetve közepes minősítésű oklevél esetén a tervezési tárgyakban elért jeles átlageredmény
- b) a választott téma kutatásához szükséges egy idegen nyelvnek legalább B2 szintű komplex államilag elismert nyelvvizsga, illetve azzal egyenértékű bizonyítvánnyal igazolt ismerete
- c) a szakmai terület átfogó ismerete
- d) kezdeti igazolt tudományos/szakmai eredmény (pl. TDK dolgozat, publikáció, építészeti tervpályázati munka, konferenciákon, tanulmányutakon való részvétel)

A Doktori Iskola 2014. június 4-én délelőtt 10 órakor konzultációt tart a felvételizőknek az esetlegesen felmerülő kérdésekkel kapcsolatban a BME K254-es termében. Felvételre jelentkezni az Építészmérnöki Kar Középülettervezési Tanszék titkárságára (egyben a Doktori Iskola titkárságára, Karner Anikó részére) beadott anyaggal lehet 2014. június 20-án 12 óráig.

A jelentkezéshez **beadandó:**

- kitöltött jelentkezési lap (letölthető a www.dla.bme.hu honlapról, a „felvétel” menüpont alól) a mellékleteivel (másolatok, igazolások) együtt összefűzve;
- rövid szakmai önéletrajz és az eddigi szakmai tevékenység dokumentumainak másolatai portfólió formájában, összefűzve, és pdf-formátumban digitálisan is;
- a szakmai munkásságot bemutató portfólió kivonataként készül egy darab A1-es méretű, álló formátumú, kasírozott portfólió-tabló;
- az egyéni kutatási témával kapcsolatos első gondolatok, vélemények megfogalmazása (1 db A4 formátumú terjedelemben), a lenti e-mail címekre digitálisan is.
- 8500.- Ft eljárási díj befizetésének igazolása (a 10032000-01425279 bankszámlaszámra való előzetes átutalás bizonylatának másolata, a közlemény rovatba írják bele a jelentkező nevét és azt is, hogy „14682-114-20 DLA-eljárási díj”);

A nyilvános felvételi eljárás és kiállítás 2014. június 30-án hétfőn, 9 órakor lesz a K210 teremben.

A felvételre jelentkezőkkel a Doktori Iskola Tanácsa által felkért Felvételi Bizottság felvételi beszélgetést folytat, meggyőződik a jelölt átfogó szakmai ismereteiről, illetve egyéni kutatási témájával kapcsolatos elképzeléseiről és eddigi szakmai tevékenységéről. A felvételi beszélgetésen a jelentkezőnek max. 10 percben kell ismertetnie a munkásságát, motivációit és egyéni kutatási témájával kapcsolatos véleményét, gondolatait.

Az Építőművészeti Doktori Iskola felhívja a képzés iránt érdeklődők figyelmét, hogy június 10-én 9.00-tól kerül sor a 2013/14-es tematikus évet lezáró prezentációra, amely alkalom minden érdeklődő számára nyitott (további információ idejében a www.dla.bme.hu honlapon)!!

A beadott anyagok előzetes pontozása és a beszélgetés alapján a Felvételi Bizottság javaslatot tesz az Építészmérnöki Kar Dékánjának a felvételre. A felvételi eljárás eredményéről a jelentkezőket email-en és/vagy postai úton értesítjük.

Cságy Ferenc DLA, DSc
az Építőművészeti Doktori Iskola vezetője

2014. május 15.

Dunaparti ROMKATASZTER – lépték-kérdések

Az Ipari és Mezőgazdasági Építettervezési Tanszék témajavaslat

Akcióterület: Soroksári út és Ráckevei Duna-ág közötti terület

Konzulensek: Dobai János DLA, Nagy Iván DLA, Vasáros Zsolt DLA

A sikeres Borsod2050 projekt, és más tanszéki aktivitások okán úgy véljük, hogy Tanszékünk jó mentora lehet a felhagyott iparterületek komplex vizsgálatával foglalkozó projekteknek, akár más tanszék(ek) el is közösen. Bármilyen stádiumában létező terület érdekes vizsgálati téma, minden esetben a lépték és érték sajátos szempontból tárgyalható. Izgalmasak a zárványként, központi helyzetben fennmaradt egykori iparterületek, a használható és értéktelen épületek tömegével együtt. Ugyanakkor érdekfeszítő témát jelentenek a fizikai értelemben csak részben meglévő épület(részek), vagy kontextusukat veszített épületek-építmények, amelyek mára romesztétikai illetve identitási szempontból jelentenek felfogható értéket. Ezen területek intenzív felkutatása építészettörténeti szempontból is értékes, sokszor egy-egy korszak jelentős teljesítményének utolsó, még éppen dokumentálható épületeit menthetjük meg így – esetenként csak a tudomány számára.

A tematikus évre a Soroksári út és a Ráckevei Duna-ág közötti terület vizsgálatát javasoljuk, amelyet északon a Kvassay út, délen a Gubacsi híd és a Csepeli átvjáró határol. Itt található az ún. Nagyvásártelep 247 m hosszú és 47 m fesztávolságú csarnoka is, amely a 30-as években, felépülte után az ország legnagyobb fedett tere volt. Ezt és a kapcsolódó fejéppületet Münnich Aladár tervezte, az épületek a modern építészet korai, jelentős emlékei. Az egykor pezsgő életéről nevezetes, „logisztikai” szempontból jelentős terület mára szerepét és épületállományát is javarészt elvesztette, az egykori funkció elhagyta a területet, amely zárványként várja sorsának alakulását. Számos nagyszabású terv és elképzelés keletkezett a csarnok megtartásával vagy anélkül a terület hasznosítására. Az elképzelésünk szerint komplex módon vizsgáljuk az akcióterület történeti rétegeit és jelenlegi fizikai adottságait. A javaslatunkban rávilágítunk a közelmúltban felvetődött programok hasznosítható elemeire, továbbá lehetséges alternatívákat vázolunk fel. Egy elképzelés szerint az Országos Műszaki Múzeum kiállítóhelye lehetne az óriási csarnok, ehhez jelentős szabadidős és sporttevékenység kapcsolható, a kapcsolódó funkciókban szinergia hozható létre. A hosszan elnyúló terület bizonyos zónáiban a kereskedelmi, míg másutt a lakófunkció erősíthető, mind a sziget belseje felé, mind pedig a Soroksári út irányában pl. hidakkal az elszigeteltséget fel kell törni.

A kerület és a fejlesztők is készek az együttműködésre, ennek egyik első mozzanata volt a 2011-es Alkotóhét Nagyvásárteleppel foglalkozó tanszéki programja. Úgy véljük, hogy a nagyszabású vállalkozás doktori iskolai témaként jól kezelhető, számos egyéni kutatás is kibontakoztatható a felderülő témakörökből.

VÁROS ÉS FOLYÓ

A Középülettervezési Tanszék témajavaslat

Akcióterület: Ráckevei Duna-ág

Konzulensek: Balázs Mihály DLA, Karácsony Tamás DLA, Klobusovszki Péter DLA

Az elmúlt évek, évtizedek egyik gyakran felbukkanó építészeti, urbanisztikai témája Budapest és a Duna kapcsolata. Számos, a város és a folyó intenzívebb együttélését szorgalmazó tanulmány született, de egyik sem tudta megnyugtatóan feloldani az ellentmondást, ami a 19. század végén kiépített, máig meghatározó partvonal és annak közlekedési logikája, illetve a városlakók természetközeli lét iránti igénye között feszül. Vannak azonban a városnak és a folyónak olyan érintkezési felületei, ahol ez az igény talán kielégíthető. Ilyen hely a Ráckevei Duna-ág városi szakasza Csepel és Ferencváros, Pesterzsébet partvonalai mentén. A terület mai állapotában meglehetősen elhanyagolt. Lerobbant ipari telephelyek, az egykor oly híres boltgárkertészet elvadult földjei, a Nagyvásártelep különleges műemlék csarnoképülete, a Gubacsi-hídtól délre nyomaiban még érezhetően jó hangulatú védett csónakházak jelentik a tágabb környezetet. A Csepel-sziget csúcsát is magába foglaló Kvassay zsilip környéke a közelmúltban befektető cégek kedvelt célterülete volt, de szándékaik - részben a túlzó igények, részben a gazdasági válság miatt - rendre elakadtak.

A Magyar Evezős Szövetség régi törekvése, hogy egy nemzetközi versenyek lebonyolítására alkalmas evezőspályát építsen a szigetsúcson. A táj-leptéktű létesítmény tervezése egyedülálló lehetőséget biztosítana a víz és vízpart viszonyának újragondolására, a kétezer méteres pálya a hozzá kapcsolódó épületekkel és mérnöki művekkel rendkívül változatos téri helyzeteket, építészeti, tájépítészeti feladatokat generál.

A szűkebb tervezési környezet egy új sziget, amely az evezőspálya elhelyezésének következtében jön létre a Ráckevei Duna mentén. Hosszúsága mintegy 2500 méter, szélessége a csúcsokon néhány méter, középtájon mintegy százötven méter. Ez a jól ismert Kopaszi gátnál körülbelül négyszer nagyobb terület alkalmas lenne tömegsport és más szabadidős tevékenységek létesítményeinek elhelyezésére. Elsősorban olyan funkciók tűnnek kívánatosnak, amelyek széleskörű használatosságukból eredően képesek szellemi (és akár fizikai) értelemben összekötni a folyó jobb és bal partján szerveződő városi életet és amelyek harmóniában tudnak létezni a környező vízfelületekkel. A sziget két partja eltérő karaktere miatt jó értelmű feszültséget kelt. Nyugati oldalán az új evezőspálya felevező csatornája, fürdésre is alkalmas tiszta állóvízzel, a keleti oldalon a hosszan elnyúló Duna-ág változatos élővilágával. Ez a tervezési környezet gazdag lehetőségeket biztosít új programok megalkotására, ami a tervezési feladat lényeges eleme. A tennivalók sokszínűek, érintik a kert- és tájtervezést, az épület-leptéken túl elkalandoznak a Dunán átívelő gyaloghidak világába.

A tervezési terület és a programok jellege alkalmas lehet egyéni kutatási téma (akár témák) kijelölésére is. Ezek közül néhány példa: építészet és környezetvédelem, természet és kultúra, határhelyzetek vagy a magyar evezősport építészeti múltja és jövője.

A KAPU KÉT OLDALA

A Lakóépítettervezési Tanszék témajavaslat

Akcióterület: Újpest Városcsúcs és a központi lakótelepek

Konzulensek: Nagy Márton DLA, Perényi Tamás DLA, Vincze László DLA

Induljunk el a Duna mentén a folyásiránnyal megegyező irányban északról dél felé. Budapest IV. kerülete, Újpest. Az 1950-ig önálló város kapuja a Váci út mellett, a Népsziget által védett Téli kikötőnél nyílik. Túloldalon a kerület sok különböző minőségű szövet kollázs, változatos lakókörnyezet.

A tematikus alkotás tárgy csoportos munkájának helyszíne Újpest legsűrűbben lakott két városrésze, a Városcsúcs és a központi lakótelepek. A kerületet kelet-nyugat irányban átszelő két városrészt délről a déli iparváros, északról a belső kertváros és a központi iparváros, keletről a váci vasútvonal, nyugatról a Duna határolja. Az excentrikusan, a kerület délnyugati szegletében elhelyezkedő városcsúcs a Duna menti sűrűsödések első eleme lehet. A központi városrész több izgalmas helyzetet kínál. Példa erre a tágabb helyszín leginkább elhanyagolt területe a Városcsúcs tér és környéke, a „Bermuda háromszög”. Közlekedési hálózatba kapcsolása a metró és a vasút révén megoldott, a Dunát a Szabadság park köti az ék alakú, erősen roncsolt szövethez, mégis, a kiváló adottságok ellenére a terület fizikai és szellemi értelemben egyaránt leromlott.

A kutatások célja a két városrész városi összefüggéseinek megismerése, a hiányosságok, problémák feltárása, a lehetőségek bemutatása. A beavatkozás helyszínének kiválasztása az indító elemzések után következhet.

A lakóházakról szóló közbeszéd egyik sarokpontja az új lakások építése, számuk rendkívül alacsony volt. A meglévő lakásállomány felújítása szinte kizárólag csak a panelek technológiájú épületeknél kerül szóba, de városaink belső szövetét adó historizáló és modern lakóházak mai igényekre való átalakításáról nem beszélünk. Az eredetileg 100 évre épült házak szavatossága ugyan lejárt, de látható, hogy szerkezetileg még legalább egy emberöltőt ki tudnak szolgálni, mindamellett, hogy együttes építészeti megjelenésüket értékesnek, megőrzendőnek tartjuk. A házak felújítására, fenntarthatóvá tételükre születnek szakterületi, műszaki kérdéseket vizsgáló kutatások, de éppen az átfogó, építészeti vizsgálat hiányzik.

A kutatás – egy konkrét tömb kiválasztásával – azokat az építészeti, műszaki beavatkozási lehetőségeket vizsgálja, melyek ezen tömbök fenntartható továbbélését biztosítanák. A munka a lakóépületek környezeti állapotával is foglalkozna, s ezáltal a kutatás a városmegújítás egyik elemévé válhat.

A közös alkotás csoportos munkájához csatlakozó doktoranduszok egyéni kutatási témái szabadon választhatók, célszerűen minél szorosabb kapcsolatban a közös témával. Az egyéni kutatások lehetséges irányai: 1 Városcsúcs / 2 Köz(össégi)terek a panelek árnyékában / 3 Lakókörnyezet és motorizáció / 4 Határtalan kertek / 5 Zártos udvaros házak / 6 „panellakás”

FOLYTONOSSÁG - KONTINUITÁS

Az Urbanisztika Tanszék témajavaslat

Akcióterület: Óbudai Gázgyár

Konzulensek: Alföldi György DLA, Szabó Árpád DLA, Pálffy Sándor DLA

Budapest a történelme során szinte folyamatosan hátat fordított a Dunának, de legalábbis mindig tartott tőle. A 19. században fordult először feléje, majd a 19-20. századi fejlődését nagyrészt a Duna menti területek iparosítása határozta meg. Az 1980-as évektől kezdve azonban ezeken a részekben az ipari termelés részben vagy teljesen megszűnt. Az iparterületek funkciójukat veszítették, a privatizációt követően jellemzően hazai vagy külföldi magántulajdonba kerültek, és egymással versengő potenciális fejlesztési területként jelentek meg az ingatlanpiacon. Néhány projekt megvalósult (építés), néhányat előkészítettek (bontások, tereprendezés, szabályozás), de a többség megrekedt az álmódosások szintjén... A kutatások során arra vállalkozunk, hogy először összefüggéseikben tekintsük át a volt ipari területeket a Duna partján, feltárjuk mai városi összefüggéseiket, a Duna helyét jövőbeli fejlesztési lehetőségeikben, értékeljük a rajtuk található ipari épített és kulturális örökséget. Ezt követően közelítenénk rá egy kiválasztott területre.

Az ún. „rozsdazónák” átalakulásánál ezeknek a területeknek nagy az előnyük a funkcióváltásban: lakóház, szálloda, vendéglátás többszörös árat fizet, ha a Dunára nézhet. De mi van akkor, ha a területen ipar, munkahely marad? Kell-e a technológiához a víz? Jelent-e lokációs előnyt a part? Kell-e biztosítani mindenki hozzáférését? Hogyan érvényesíthető a dunaparti városkép védelme az ipari területen? Mik a környezetvédelem garanciái? Hogyan húzhat egymásból hasznot ipar és Duna? Többek között ezekre a kérdésekre is fogjuk keresni a válaszokat a közös és egyéni kutatások során.

A kutatási évben a számos budapesti rozsdaterület közül a volt Óbudai Gázgyár területére szeretnénk ráfókuszálni, mivel ezen a területen érhető leginkább tetten a kutatás témájával választott Folytonosság (Kontinuitás), a római kortól napjaink Graphisoft parkjáig. A kutatás szinte megkezdődött ebben a félévben az aquincum-i pályázattal, melynek talán legfontosabb eredménye az volt, hogy a hallgatók beeláttak a terület térbeli és időbeli összefüggéseibe, azaz tudatosodott bennük, hogy a szűken vett tervezési terület csak egy része a római Pannónia fővárosának, és annak is csak a már feltárt területeit ismerjük. A római település folytatódik a Szentendrei út túloldalán, az esztergomi vasútvonal északi oldalán, valamint a később rátelepült Gázgyár területén, melynek épületei ma már szintén épített örökségünk részét képezik. Milyen történeti, települési és építészeti összefüggések vannak és tárhatók fel a különböző korok egymásra épült, néhol csak egymást részben átfedő rétegei között, hogy érhető tetten a folytonosság ezen „layer”-ek között?

Mitől lesz ez doktori, a graduálisnál magasabb szintű kutatás? Egyrészt attól, hogy a társtudományokkal (történelem, régészet, művészettörténet, építészettörténet, tájépítéset, muzeológia, stb.) közösen javasoljuk folytatni. Másrészt pedig attól, hogy nem csupán az összefüggések megismerését és értékkataszter készítését

várjuk a hallgatótól, hanem a főváros, az ország, de akár a világ más, hasonló területein is alkalmazható stratégia és eszköztár kidolgozását a térbeli és időbeli folytonosság biztosítására a „rozsdavezeti” fejlesztéseknél. Hogy a fejlesztésnek a város szempontjából ez a legjobb módszere, arról mi szakemberek meg vagyunk győződve, de fontosnak tartjuk azt is, hogy miképpen tehető ez a módszer keresettebbé és eladhatóbbá a város lakók és a fejlesztők szemében.

Tehát az ideálisan 3 fős csoportokban végzett közös kutatások a fejlesztési stratégiák és eszköztárak irányába mutatnának, az egyéni kutatások száma és mélysége pedig – elsősorban a társtudományi kapcsolatok révén – szinte korlátlan, mindenki választhat belőlük érdeklődési területe és képességei alapján. Csak néhány aktuális téma ezek közül: „Városi vadonok” (Urban Wildscapes, 2012 London), a „Nem helyektől” (Marc Augé) a szelíd beavatkozásig, stb.

